

Center for Strategic & International Studies
Washington, DC

WYKONYWANIE I DOCHODZENIE NARUSZEŃ PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ W POLSCE

BIAŁA KSIĘGA

14 kwietnia 2006 r.

WPROWADZENIE

Wdrożenie wymaganych zmian w zakresie przepisów dotyczących ochrony praw własności intelektualnej (PWI) oraz sprawiedliwe, terminowe oraz spójne orzecznictwo w sprawach związanych z PWI to niezbędne elementy rozwoju gałęzi przemysłu związanych z zaawansowanymi technologiami, które stanowią siłę napędową rozwoju gospodarki w Polsce oraz gwarancję wysokiej jakości obrotu gospodarczego, z której korzystają wszyscy Polacy. Niniejsza Biała Księga powstała w wyniku oceny obecnego stanu PWI w Polsce. Ocena ta opiera się na globalnym standardzie i doświadczeniach w zakresie własności intelektualnej, które mogą być użyteczne na polskim gruncie. W Białej Księdze wykorzystano również ustalenia nieformalnych i niezależnych Okrągłych Stołów PWI, których obrady miały miejsce w Słowacji i w Rumunii, a w których udział wzięli delegaci z Bułgarii, Republiki Czeskiej, Niemiec, Litwy, Słowenii i Stanów Zjednoczonych. Poniższe rekomendacje w zakresie bardziej efektywnego wykonywania i dochodzenia naruszeń PWI w Polsce zostały sformułowane przez Komisję ds. Działań.

Komisja ds. PWI działająca przy Amerykańskiej Izbie Handlowej wraz ze stowarzyszeniami reprezentującymi branżę farmaceutyczną oraz branżę oprogramowania i mediów przedstawi polskiemu rządowi szczegółowy raport na temat rekomendowanych działań w zakresie usunięcia słabych punktów oraz wzmocnienia ochrony w dziedzinie ochrony własności intelektualnej. Niniejsza Biała Księga popiera powyższe branże w ich działaniach. Mamy nadzieję, że rząd polski uzna działania zaproponowane w niniejszym dokumencie za skuteczną pomoc w momencie prowadzenia dialogu pomiędzy przedstawicielami władz a przedstawicielami biznesu oraz wartościowy wkład w udoskonalenie procesu wykonywania i dochodzenia naruszeń PWI w Polsce.

ZNACZENIE SKUTECZNEGO DOCHODZENIA NARUSZEŃ PWI

Polskie organy wykonawcze i administracja w coraz większym stopniu zdają sobie sprawę z faktu, że innowacje przyciągają inwestycje, które przyczyniają się do wzrostu ekonomicznego, a co za tym idzie przyczyniają się do rozwoju gospodarki kraju. Stwierdzenie to znajduje poparcie w empirycznych dowodach na dużą współzależność pomiędzy innowacjami a wzrostem ekonomicznym w gospodarce. Zgodnie z Europejskim Schematem Innowacyjności (European Innovation Scoreboard, EIS), Polska uzyskuje stosunkowo wysoką punktację w zakresie wszystkich wskaźników

innowacyjności z *wyjątkiem* własności intelektualnej. W konsekwencji słabe wyniki osiągnięte przez Polskę w dziedzinie własności intelektualnej stanowią przeciwwagę dla sukcesów Polski w innych dziedzinach innowacyjności oraz zaniżają łączną punktację kraju. To właśnie z tego powodu Polska plasuje się w gronie krajów europejskich o najniższej punktacji, które EIS określa mianem krajów, które “tracą pozycję”. Ustalenia te wskazują na to, że wzmacniając ochronę PWI, Polska będzie mogła podnieść swój ogólny poziom innowacyjności, co z kolei wpłynie pozytywnie na rozwój gospodarczy.

Okoliczność, że dochodzenie naruszeń PWI ma znaczenie dla gospodarki potwierdzają również badania Międzynarodowego Sprzymierzenia Własności Intelektualnej (International Intellectual Property Alliance - IIPA). Zdaniem IIPA, Polska co roku odnotowuje znaczne straty w handlu z powodu przypadków naruszenia praw autorskich oraz piractwa; szacuje się, że w 2005 r. straty z tego tytułu wyniosły 334,3 mln USD. Choć trudno jest określić dokładną cenę naruszeń własności intelektualnej, oczywistym jest, że zwiększenie skuteczności przepisów w zakresie dochodzenia PWI umożliwi Polsce odniesienie korzyści gospodarczych.

W uznaniu znaczenia, jakie dla transformacji gospodarczej Polski mają innowacyjne branże związane z najnowszymi technologiami, Polska tworzyłaby uregulowania prawne i biznesowe, które przyczyniają się do wzrostu konkurencyjnych na rynku międzynarodowym krajowych przedsiębiorstw. Zdolność i skuteczność władz państwowych, policji, prokuratorów oraz sądów i sędziów w zakresie uzyskiwania, wykonywania i dochodzenia naruszeń praw własności intelektualnej są istotnym elementem budowania dobrze działających rynków najnowszych technologii.

Kraje, które zamierzają uczestniczyć w gospodarce opartej na wiedzy poprzez połączenie przepisów prawnych z wzrostem ekonomicznym, muszą doprowadzić do powstania zdrowego i prawidłowo funkcjonującego środowiska biznesowego. Aby tego dokonać, konieczne jest spełnienie następujących warunków:

- Zwiększona ochrona konsumentów, której celem jest zapewnienie bezpieczeństwa powszechnie używanych produktów oraz wysokiej jakości nabywanych towarów i usług.
- Działania rządu mające na celu przyciągnięcie inwestycji, ochronę działających zgodnie z prawem przedsiębiorstw oraz zapewnienie terminowego rozstrzygnięcia sporów.
- Obopólne porozumienie pomiędzy liderami biznesu oraz przedstawicielami władz dotyczące między innymi przepisów prawnych, które mają wpływ na działalność gospodarczą.
- Ochrona rozwoju oraz innowacyjności w Polsce poprzez zachęcanie młodych wynalazców i naukowców do pozostawania w Polsce.
- Odpowiednio wyważony system prawny, w którym skuteczne dochodzenie naruszeń praw oraz sprawiedliwe, spójne i sprawne orzecznictwo daje przedsiębiorcom poczucie bezpieczeństwa niezbędne do rozwijania przez nich działalności.

NAJWIĘKSZE WYZWANIA STOJĄCE PRZED POLSKĄ W ZAKRESIE ZWIEKSZENIA SKUTECZNOŚCI WYKONYWANIA ORAZ DOCHODZENIA NARUSZEŃ PWI

1. Ogólne kwestie mające wpływ na patenty, prawa autorskie i znaki towarowe:
 - Poprawienie sytuacji obywateli i przedsiębiorców poprzez udoskonalenie koordynacji i komunikacji międzyresortowej w sprawie działań zmierzających do ochrony PWI.
 - Konieczność intensyfikacji działań w celu modernizacji systemu prawnego, w szczególności poprzez wspieranie działań podejmowanych przez sędziów w celu sprostania nowym wymaganiom oraz coraz bardziej skomplikowanemu systemowi w sprawach związanych z własnością intelektualną poprzez wprowadzenie wyspecjalizowanych sądów oraz sędziów specjalizujących się w sprawach własności intelektualnej.
2. Ochrona patentów:
 - Przyznanie uprawnionym z patentów statusu strony w postępowaniach, których celem jest ocena możliwego naruszenia patentu.
 - Niezwłoczne podjęcie działań mających na celu bezsprzeczne przyznanie uprawnionym z patentów statusu strony w postępowaniach regulacyjnych (zatwierdzenie leku oryginalnego oraz generycznego).
 - Usunięcie i usuwanie z rynku naruszających patenty leków generycznych od leków oryginalnych zatwierdzonych w ramach procedury centralnej.
3. Ochrona praw autorskich i znaków towarowych:
 - Usprawnienie postępowań karnych poprzez zharmonizowanie przepisów kodeksu karnego, ustawy o prawie autorskim oraz ustawy - prawo własności przemysłowej.
 - Zbadanie branż mediów oraz oprogramowania celem oceny, czy prawa autorskie w zakresie danych towarów i usług są wystarczająco chronione.
 - Ocena obecnej łatwości i niskiego ryzyka prowadzenia działalności fałszerskiej w Polsce.
4. Wyłączność danych:
 - Rozpoczęcie dokładnej oceny poziomu przejrzystości regulacji, systemów refundacji i ustalania cen wraz z działaniami mającymi na celu poprawienie i usprawnienie kryteriów podejmowania decyzji oraz systemu odwołań, oraz skrócenie czasu przeznaczonego na podejmowanie decyzji.
 - Realizacja niezbędnych do wdrożenia nowych zasad w zakresie wyłączności danych obowiązujących w Unii Europejskiej.
 - Usuwanie i usunięcie z rynku zarejestrowanych z naruszeniem zasady wyłączności leków generycznych do opatentowanych leków oryginalnych zarejestrowanych w ramach procedury centralnej.

REKOMENDACJE W ZAKRESIE ZAOSTRZENIA PRZEPISÓW W ZAKRESIE WYKONYWANIA ORAZ DOCHODZENIA NARUSZEŃ PWI W POLSCE

Poniżej przedstawiamy pięć najistotniejszych dziedzin, w ramach których sugerujemy wprowadzenie ulepszeń w zakresie wykonywania oraz dochodzenia naruszeń PWI.

Określiliśmy również dziewięć bezpośrednich działań (zaznaczonych kursywą), które winny zostać podjęte w ramach najbliższej współpracy pomiędzy przedstawicielami władz a ekspertami sektora prywatnego w celu pomocy przy realizacji rekomendowanych działań.

1. ZAANGAŻOWANIE WŁADZ NAJWYŻSZEGO SZCZEBLA W DZIAŁANIA W ZAKRESIE PWI. W przypadku Polski najistotniejsze w kontekście zwiększenia skuteczności dochodzenia PWI będą działania w zakresie opracowania strategii i odpowiednia koordynacja działań.

- **Sformułowanie i ogłoszenie ogólnokrajowej polityki w zakresie własności intelektualnej:** Zbiór czytelnych i zwięzłych rekomendacji dla odpowiednich władz, umożliwiających prowadzenie spójnej i skutecznej polityki w zakresie własności intelektualnej dla całego kraju – podstawa, którą władze mogą wykorzystać w celu zwiększenia uprawnień swoich instytucji oraz komunikacji międzyresortowej.

Działanie 1: Eksperci z sektora prywatnego mogą, na zaproszenie rządu, przedstawić zbiór wytycznych zawierający skuteczne rozwiązania w przedmiotowym zakresie stosowane w innych krajach.

- **Ulepszenie międzyresortowej współpracy w zakresie dochodzenia naruszeń PWI:** Podczas przygotowywania ogólnokrajowej polityki w dziedzinie własności intelektualnej powinno się unaocznic potrzebę bardziej skutecznej współpracy pomiędzy różnymi organami władzy państwowej odpowiedzialnymi za wdrożenie i dochodzenie naruszeń PWI w całym kraju. Regularne spotkania robocze oraz szczegółowe wymogi sprawozdawcze mogą okazać się pomocne przy realizacji tego elementu zaangażowania władz w działania w zakresie PWI.

Działanie 2: Bardzo istotne są stosunki pomiędzy Ministerstwem Kultury i Sztuki a Ministerstwem Sprawiedliwości. Proponujemy, aby przedstawiciele obu resortów spotkali się przy okrągłym stole w celu określenia najważniejszych dziedzin, w których można prowadzić działania zmierzające do skoordynowanego rozwijania kodeksu karnego i ustawy o prawie autorskim oraz prawa własności przemysłowej. W rozmowach tych powinni wziąć również udział przedstawiciele Ministerstwa Finansów (odpowiedzialnego za egzekwowanie ochrony na granicach), Ministerstwa Gospodarki (zajmującego się PWI i które nadzoruje Urząd Patentowy) oraz Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej (zajmującego się dostosowaniem przepisów prawa polskiego do przepisów prawa wspólnotowego).

2. POPRAWA LEGISLACJI DOTYCZĄCEJ WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

- **Rosnąca struktura polskich przepisów prawnych:** Polskie przepisy prawne dotyczące egzekwowania PWI są na ogólnie dobrym poziomie. Aby jednak utrzymać zgodność ze standardami międzynarodowymi należy przeprowadzać regularne oceny wszelkich właściwych przepisów prawnych dotyczących własności intelektualnej na poziomie ministerialnym i parlamentarnym. Nadal istnieją pewne krytyczne luki w przepisach prawnych. W chwili obecnej

występuje wiele braków w zakresie uregulowań prawnych dotyczących patentów, znaków towarowych, wzorów przemysłowych oraz przemysłu farmaceutycznego. Proponowane zmiany istniejących przepisów prawnych z zakresu PWI oraz związanych z PWI powinny uwzględniać również zmiany dotyczące odkrytych w praktyce niespójności tych przepisów (wskazanych w orzeczeniach sądów najwyższych).

- **Przydatne byłoby wykorzystywanie partnerstwa publiczno-prywatnego w celu rozwijania i wdrażania przepisów prawnych dotyczących własności intelektualnej:** Konieczne jest stałe utrzymywanie zgodności i efektywnej struktury przepisów dot. własności intelektualnej w Polsce, czemu sprzyja prowadzenie rozmów z lokalną społecznością przedsiębiorczą. Partnerstwo pomiędzy przedsiębiorcami a organami rządowymi jest szczególnie przydatne zarówno w zakresie preferencji, jak i starań zapewnienia zgodności ze standardami międzynarodowymi w sposób odpowiadający priorytetom danego kraju.
- **Korzystne byłoby dokładniejsze zbadanie następujących czterech obszarów:**
 - W Polsce postępowanie karne w sprawach dotyczących praw autorskich wszczynane jest zazwyczaj z urzędu na wniosek osoby trzeciej. Posiadacze praw pragnęliby, by postępowania karne były częściej wszczynane wyłącznie z urzędu. Będzie to jednak trudne bez zmiany systemu na taki, w którym będzie istniał rejestr praw autorskich, do którego dostęp mieliby urzędnicy państwowi.
 - Obecnie jedyne nielegalnie kopiowane towary, które są objęte przepisami karnymi ustawy o prawie autorskim, to nośniki materialne – z tego względu nabycie podrobionych towarów przez Internet nie podlega karze.
 - Wdrożenie Dyrektywy w sprawie przejrzystości 89/05 oraz Dyrektywy 2004/27.
 - Prawo własności intelektualnej (art. 305) stanowi, że "oznaczanie towarów podrobionym znakiem towarowym lub wprowadzanie do obrotu towarów oznaczonych takim znakiem" stanowi naruszenie praw ze znaku towarowego podlegające odpowiedzialności karnej. Niedawna uchwała Sądu Najwyższego stwierdza, że przepis ten obejmuje wyłącznie pierwsze wprowadzenie danego towaru do obrotu. A zatem dalsza dystrybucja i sprzedaż podrobionych towarów nie podlega obecnie ściganiu. Należy ponownie przyjrzeć się definicji przestępstwa, aby zapewnić właścicielom znaków towarowych stosowniejszą ochronę.

Działanie 3: Jednym z największych priorytetów jest pełna harmonizacja przepisów prawa polskiego z Dyrektywami UE w sprawie własności intelektualnej i praw autorskich. Istnieją już projekty przepisów wykonawczych. Sektor prywatny jest gotowy uczestniczyć w ostatecznych konsultacjach lub udzielić potrzebnej pomocy technicznej.

3. ROSNĄCA SKUTECZNOŚĆ POSTĘPOWAŃ EGZEKUCYJNYCH. Uważa się, że spójne oraz konsekwentne dochodzenie naruszeń PWI powstrzyma dalsze naruszanie tych praw oraz działania przestępcze w przyszłości. W przypadku własności intelektualnej zasadnicze znaczenie ma także szybkie rozstrzygnięcie sporów. Jest to niezbędne w przypadku

przedsiębiorstw działających w branży zaawansowanych technologii, farmaceutycznej i innych branżach produktów markowych, zaś częstym skutkiem opóźnień w egzekwowaniu PWI jest przenoszenie przez przedsiębiorstwa inwestycji w nowe technologie do innych krajów z obawy przed odebraniem im przez piratów ich przewagi technologicznej. **Na poziomie policji, prokuratury i sądów należy spełnić następujące oczekiwania, do czego przyczynić się może współpraca z sektorem prywatnym:**

- **Jasne przedstawienie wszystkich ustaw dotyczących własności intelektualnej lub z nią związanych (np. przepisów administracyjnych, karnych, proceduralnych);** korzystne jest opublikowanie/udostępnienie w Internecie zbioru orzecznictwa i szczegółowych opisów poszczególnych spraw z zakresu własności intelektualnej w języku danego kraju. Zbiory takie dostępne są w wielu krajach Wspólnoty. W tej dziedzinie bardzo cenny mógłby być wkład sektora prywatnego w ulepszanie i rozszerzanie tego rodzaju źródeł w Polsce.
- **Jasne przedstawienie procedur prawnych w zakresie własności intelektualnej na wszystkich poziomach dochodzenia naruszeń tych praw** w formie bogatego w informacje źródła w języku polskim przeznaczonego do doraźnych konsultacji w celu zminimalizowania nieporozumień sądowych i poprawy wydajności sądów.
 - Dla ułatwienia korzystania z tego źródła procedury mogłyby zostać przedstawione w formie wykazu działań, jakie należy podjąć na poszczególnych etapach postępowania egzekucyjnego (np. od zatrzymania i zajęcia materiałów naruszających prawo do ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy).
 - Optymalnym rozwiązaniem byłoby opracowanie informatorów dotyczących procedur dla poszczególnych organów ścigania: policji, prokuratury, urzędów celnych itp.
 - Powinny być dostępne standardowe podręczniki/publikacje encyklopedyczne napisane przez doświadczonych praktyków, wyjaśniające zasady, na jakich opierają się przepisy dotyczące własności intelektualnej oraz mechanizmy dochodzenia ich naruszeń, jak również przybliżające orzecznictwo we tym zakresie.
- **Bieżące uaktualnianie postępowań egzekucyjnych** w związku z wprowadzeniem nowych aktów prawnych podczas okresowych spotkań szkoleniowych:
 - z powodu wysokich kosztów egzekwowania naruszeń własności intelektualnej konieczne jest oszczędzanie środków poprzez wdrażanie skutecznych i szybkich postępowań egzekucyjnych.
 - bardzo istotne jest, aby w spotkaniach szkoleniowych uczestniczył cały personel pracujący nad wdrożeniem wszystkich spraw związanych z PWI.
 - W Polsce istnieje wiele prawnych baz danych prowadzonych przez instytucje rządowe (Sejm, Ministerstwo Kultury, Urząd Patentowy, itp.) Zawierają one nie tylko obowiązujące przepisy prawne, lecz również wykonawcze uregulowania prawne oraz często zawierają związane z nimi orzecznictwo.

Działanie 4: Bazy danych – Rozważyć współpracę z sektorem prywatnym w celu zapewnienia publikacji, dostępu do Internetu i bieżącego uaktualniania źródeł w języku polskim i angielskim na następujący temat:

- (1) Zbiór orzecznictwa dotyczący własności intelektualnej i szczegółowy opis poszczególnych ustaw dotyczących własności intelektualnej.*
- (2) Proceduralne wskazówki dot. wszystkich poziomów egzekwowania naruszeń PVI.*

- **Ustanowienie zasad dotyczących postępowań egzekucyjnych, które zapewnią rozpatrywanie na czas spraw własności intelektualnej.**

- Niezbędne jest szybkie rozstrzygnięcie spraw z zakresu własności intelektualnej. Jest to szczególnie ważne w przypadku ścigania w sprawach karnych - szybko działająca policja i czynności prokuratorskie pełnią rolę czynnika powstrzymującego przestępstwa w przyszłości.
- Stworzenie wewnętrznych wytycznych przez Ministerstwo Sprawiedliwości dla wszystkich sądów, w których sprawy własności intelektualnej traktowane być powinny jako priorytetowe. Wytyczne te powinny określać, że przestępstwo podrobienia nie może być traktowane jak czyny o niewielkiej szkodliwości społecznej lub z reguły umarzone.
- Wysoki koszt rozwoju własności intelektualnej dla przedsiębiorstw sprawia, że terminowe rozwiązywanie sporów na tle własności intelektualnej staje się niezbędne dla wiarygodnego ścigania przestępstw.
- Szybkie tempo rozwoju nowoczesnej technologii często sprawia, że przestępstwa dotyczące własności intelektualnej uważane są za mniej szkodliwe w chwili wydania z opóźnieniem wyroku (np. wraz z szybkim rozwojem technologii, współpracownicy organów ścigania mogą nie być w stanie określić w całości pierwotnego wpływu wcześniejszego przestępstwa na prawo uprawnionego).
- Niekorzystne postanowienia związane z przestępstwami z zakresu nowoczesnej technologii często zmuszają zgodnie z prawem działające przedsiębiorstwa do zmiany swojej strategii rozwoju w sposób nie zawsze korzystny dla społeczeństwa ogółem oraz w szczególności dla konsumentów.

Działanie 5: Rozpatrywanie spraw na czas - Przeprowadzenie analizy przez przedsiębiorców i administrację państwową w celu sprawdzenia mechanizmów i standardów wydajności w niemieckim systemie sądowym.

4. PODNIESIENIE WYDAJNOŚCI SĄDÓW ORZEKAJĄCYCH W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ. Poza zaleceniami dotyczącymi „Zwiększenia skuteczności postępowania egzekucyjnego” (opisanego powyżej), sędziowie ponoszą dodatkowo jedyną w swoim rodzaju odpowiedzialność za zapewnienie wiarygodności i efektywności egzekucji poprzez przewidywalność, przejrzystość i terminowe rozstrzygnięcie sporów. Otwartość polskiego systemu sądowego ulega stałej poprawie. Polepszenie przewidywalności oraz specjalizacja w zakresie spraw dotyczących

własności intelektualnej to kluczowe zadania na najbliższą przyszłość, które przyniosą poprawę wydajności polskich sądów.

- **Odpowiednia przewidywalność wymogów proceduralnych:**
 - Występowanie z powództwem i przedstawianie dowodów: strony winny być informowane o szczególnych wymaganiach przed rozpoczęciem sprawy sądowej.
 - W uzasadnionych przypadkach sądy powinny móc przenieść ciężar dowodu na pozwanego (zgodnie z ogólnie przyjętą zasadą ciężar dowodu spoczywa na powodzie. Niemniej jednak odwrócenie tego obowiązku w niektórych sprawach o naruszenie PWI sprawdza się w praktyce – jest to pomysł często promowany przez uprawnionych z praw autorskich i zasługuje na uwagę władz.)
 - Przedstawienie spraw – np. zapoznawanie się z opiniami biegłych. Z korzyścią dla władz sądowniczych byłoby posiadanie większej puli uprzednio zatwierdzonych biegłych (lokalne organizacje pozarządowe mogą być przydatne dla celów kształcenia, itp.).
- **Specjalizacja sędziów w zakresie spraw własności intelektualnej jest pożądana i może nastąpić na dwa sposoby:**
 - Wyspecjalizowany sąd(y) własności intelektualnej:
Aby opowiedzieć się za tą opcją, która zyskuje na popularności nie tylko w Europie ale i na całym świecie, potrzeba więcej danych o argumentach przemawiających za takim rozwiązaniem oraz dowodów skuteczności jej działania w innych krajach. Niemniej jednak Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie jest sądem, który stopniowo zdobywa wiedzę fachową i doświadczenie w zakresie spraw własności intelektualnej w związku ze swoją właściwością do rozpatrywania wszystkich kwestii rozstrzyganych przez Urząd Patentowy. Podobne doświadczenie zdobywa Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych, działający od roku w Warszawie. Doświadczenie takich sądów, których coraz bardziej wyspecjalizowani sędziowie tworzą jednolite orzecznictwo w sprawach z zakresu PWI, pokazuje, że opcja wyspecjalizowanych sądów własności intelektualnej zasługuje na rozważenie w warunkach polskich. Innym rozwiązaniem, które sprawdziło się w Niemczech, było powierzenie odpowiedzialności za wszystkie sprawy z zakresu własności intelektualnej w danym okręgu jednemu wydziałowi jednego sądu okręgowego.
 - Wyspecjalizowani sędziowie orzekający w sprawach z zakresu własności intelektualnej:
 - Ciągłe szkolenie sędziów w zakresie prawa własności intelektualnej i wydawania orzeczeń w takich sprawach ma zasadnicze znaczenie wobec szybkich zmian dokonujących się na polu zaawansowanych technologii.
 - Szczególnie cenne byłyby sesje szkoleniowe osadzone w kontekście międzynarodowym.

- Ważnym dodatkiem do dyskusji na temat zagadnień prawnych i procedur egzekucyjnych jest szkolenie w zakresie aspektów gospodarczych własności intelektualnej.
- **Należy zapewnić odpowiedni budżet umożliwiający (1) nabycie niezbędnych ulepszonych technologii potrzebnych do działania sądu oraz (2) szkolenie personelu sądowego w zakresie korzystania z tych technologii.**

Działanie 6: Udział w dalszych spotkaniach z sektorem prywatnym w celu opracowania najlepszego podejścia dla Polski w przedmiocie wyspecjalizowanych sądów, sędziów i innych kwestii.

5. ZAPOBIEGANIE PRZESTĘPSTWOM Z ZAKRESU WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ ORAZ ZAPOBIEGANIE NIEPOTRZEBNYM PROCEDUROM SĄDOWYM.

- **Zachęcanie do działań redukujących potrzebę rozstrzygnięcia sporów z zakresu PWI w sądzie:**

- Większa dostępność i akceptacja dla mediacji i arbitrażu. Rozwiązania te są stosowane w Polsce w innych sprawach, powinny również znajdować częstsze zastosowanie w przypadku spraw z zakresu PWI.
- Większa współpraca pomiędzy uprawnionymi, których prawa naruszono
- Większa ochrona administracyjna w procedurze udzielania patentu (obejmująca między innymi dogłębną ocenę w celu ustalenia czy wcześniejsze patenty już istnieją, zapobiegające roszczeniom w związku z dokonaniem rejestracji z naruszeniem już istniejącego patentu).
- Większa spójność procesu rejestracji znaków towarowych oraz jego reforma polegająca na wyłączeniu w całości oceny względnych przeszkód rejestracyjnych przez Urząd Patentowy z urzędu oraz zastosowanie sprzeciwu/unieważnienia praw do znaku wyłącznie na wniosek osób trzecich.
- Ścisłe przestrzeganie przez organy administracyjne wiążących terminów urzędowych (na przykład w przypadku procedur patentowych opóźnienie może uniemożliwić podmiotom uprawnionym dostęp do Sądu Administracyjnego w celu rewizji decyzji) oraz innych wiążących przepisów z zakresu patentów (np. przyznanie statusu strony w postępowaniu podmiotom uprawnionym).

Działanie 7: Rekomendowane jest wspólne publiczno-prywatne zapoznanie się z działaniami sądów brytyjskich w zakresie naruszeń dotyczących patentów/wzorów/znaków towarowych. Działania te wydają się skuteczne zarówno pod względem wykorzystania zasobów sądowych jak i efektywne dla ochrony praw własności intelektualnej. Działania takie mogłyby być przeniesione na grunt polski po ich odpowiedniej adaptacji.

- **Ustanowienie i egzekwowanie kar w sprawach karnych z zakresu własności intelektualnej współmiernych do wymiaru szkody – zasadnicze znaczenie jako skutek odstrasżający.**
- **Ustanowienie i egzekwowanie odszkodowań oraz ustalenie zasad szacowania strat w sprawach cywilnych z zakresu własności intelektualnej**

wspólmiernych do wymiaru szkody, również w odniesieniu do trudnych do oszacowania szkód, takich jak utrata renomy – zasadnicze znaczenie jako skutek odstraszący.

- **Czynności zmierzające do zmniejszenia ilości przypadków występowania podróbek leków:** Ani polskie prawo ani środki przymusu nie są obecnie odpowiednie do zmniejszenia ryzyka, na jakie narażeni są polscy obywatele. Łatwość i niewielkie ryzyko związane z podrabianiem leków sprawia, że nie są przestrzegane jakiegokolwiek zabezpieczenia własności intelektualnej.
Działanie 8: Podróbki leków to priorytet dla rządu polskiego. Sektor prywatny jest najlepszym źródłem dobrych praktyk, jakie mogą być przystępne i możliwe do zastosowania w polskich warunkach. Należy prowadzić dalszą wymianę w tym zakresie.
- **Wprowadzanie programów podnoszących świadomość urzędników i społeczeństwa na temat kwestii własności intelektualnej oraz kwestii z nimi powiązanych, takich jak prawo administracyjne – idealne forum dla partnerstwa publiczno-prawnego.**
- **Zapewnienie przejrzystości procedur administracyjnych** (np. poprzez dostęp do informacji o zastrzeżeniach patentu)
 - Kontrola sądu administracyjnego w celu zapewnienia sprawiedliwego dostępu do postępowania sądowego i zabezpieczenia prawa do kontroli sądowej, nie tylko w przedmiocie procedury administracyjnej, ale również pod względem merytorycznym. Należy rozpatrzyć pomysł specjalnego sądu apelacyjnego zajmującego się odwołaniami od decyzji administracyjnych (a także scentralizowanego sądu ds. naruszeń własności intelektualnej).
 - Przepisy obowiązujące w chwili obecnej ograniczają zdolność Naczelnego Sądu Administracyjnego do orzekania wyłącznie o wymogach proceduralnych spełnionych przez Wojewódzki Sąd Administracyjny. Przepis ten powinien ulec zmianie, tak aby umożliwić NSA ocenę podstaw merytorycznych decyzji administracyjnej.
- **Kształcenie odpowiednich urzędników i innych członków społeczeństwa.**
 - Na wydziałach prawa PWI nie są przedmiotem obowiązkowym/ nie są obowiązkowym przedmiotem egzaminacyjnym. Nawet sędziowie i prawnicy praktykujący przechodzą jedynie krótkie przeszkolenie w zakresie PWI (np. jednodniowe).
 - Korzystne byłoby położenie nacisku na wybrane podstawowe wymogi (takie jak np. wyłączność danych).
 - Szczególnie cenne są wspólne programy szkoleniowe dla uczestników z różnych sąsiadujących ze sobą krajów – współpraca z międzynarodowymi organizacjami własności intelektualnej takimi jak WIPO, międzynarodowymi programami własności intelektualnej takimi jak PHARE lub Instytut CEELI, a także z zainteresowanymi organizacjami pozarządowymi będzie przydatna przy organizacji takich programów.
Działanie 9: Komisja ds. Działań proponuje wysłać pismo do rektora każdego dużego wydziału prawa w Polsce rekomendujące włączenie PWI

jako przedmiotu ogólnego do programu studiów. A także rekomendowanie, aby PWI były przedmiotem interdyscyplinarnym, ponieważ ma on charakter zarówno krajowy jak i zagraniczny oraz stanowi element postępowania administracyjnego, cywilnego, celnego, karnego i międzynarodowego.

- **Zapewnienie wsparcia dla rekomendacji Komisji ds. własności intelektualnej przy Amerykańskiej Izbie Gospodarczej w sprawie Działań Granicznych:**
 - Przywrócenie w polskim prawie celnym instytucji Wydziału Ochrony Własności Intelektualnej.
 - Wprowadzenie procedury uproszczonej w prawie celnym w celu umożliwienia osobom uprawnionym z własności intelektualnej wniosku o zniszczenie podróbek towarów bez konieczności odwoływania się w tym celu do sądu.
 - Działania polskiego rządu mające na celu wzmocnienie koordynacji pracy policji, jednostek ochrony pogranicza oraz służb celnych w zwalczaniu piractwa i fałszerstwa towarów.

UWAGA: Aneks dotyczący konkretnych spraw będzie opublikowany w oddzielnym trybie.